

2025-04-10 Nr. NV-661

ĮSTATYMŲ PROJEKTAI Nr.: TAP-25-145(3) TAIS-24-14378(6)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO, MAISTO ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS ĮSTATYMO NR. IX-987 1, 2 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKININKO ŪKIO ĮSTATYMO NR. VIII-1159 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1756 5, 11, 13 IR 55 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 4 IR 9 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VETERINARIJOS ĮSTATYMO NR. I-2110 2, 3, 6, 16 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VETERINARINIŲ VAISTŲ ĮSTATYMO NR. XIV-1088 2, 3, 5, 6 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 2¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PAŠARŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1610 3, 5 STRAIPSNIŲ IR III SKYRIAUS PAVADINIMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne	<i>Žemės ūkio ministerija</i> <i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-04-08	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti	
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įstatymų projektai grindžiami siekiu pakeisti iki 2024 m. ŽŪM valdymo srityje veikusių registru reglamentavimą, kad jis atitiktų naujos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (toliau – VIIIVĮ) nuostatas ir įgyvendinti Vyriausybės 2025-01-29 pasitarimo protokolinį pavedimą, taip pat perkelti į nacionalinę teisę Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2019/2035 nustatytus reikalavimus laikomų elninių ir kupranugarinių šeimų gyvūnų atsekamumui dėl užkrečiamųjų ligų kontrolės.

2023-12-21 Seimo priimtu naujos redakcijos VIIIVĮ buvo įtvirtintas naujas valstybės informacinių išteklių valdymo, valdymo ir tvarkymo modelis, siekiant suvienodinti ir palengvinti visų rūšių informacinių sistemų steigimą, kūrimą, pertvarkymą ir likvidavimą. Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2027 m. nebelieka registro teisinio pagrindo, registrai tampa sudėtinėmis registru informacinių sistemų dalimis, todėl iki 2026 m. pabaigos turi būti priimtos įstatymų, kuriuose iki 2024-01-01 galiojusio VIIIVĮ nustatyta tvarka nustatyti veikiančių registru, valstybės ir (ar) kitų informacinių sistemų teisiniai pagrindai, pataisos.

Nuo 2021-04-21 įsigaliojo Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/2035, kuriuo dėl sausumos gyvūnų laikantiems ūkiams ir perykloms taikomų taisyklių, taip pat ir tam tikrų laikomų sausumos gyvūnų ir perinių kiaušinių atsekamumo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 ir jo 73 str. naujai nustatomi reikalavimai laikomų elninių ir kupranugarinių šeimų gyvūnų atsekamumui. Reglamente (ES) 2019/2035 akcentuojama šių gyvūnų atsekamumo svarba dėl užkrečiamųjų ligų, kuriomis gali sirgti įvairių rūšių laikomi gyvūnai, kontrolės. Šiuo metu Veterinarijos įstatyme reglamentuotas tik apibrėžtų privalomai ženklinamų ir registruotinių gyvūnų sąrašas, kuris apima daugelį ūkinių gyvūnų, tačiau jame nenumatyti elninių ir kupranugarinių šeimų gyvūnai, taip neužtikrinant aiškaus ir sistemiško reglamentavimo.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

VIIIVĮ nuostatas įgyvendinančių įstatymų projektais siekiama sudaryti teisinį pagrindą pertvarkyti ŽŪM reguliavimo srityje esančių registru veiklą – registru pavadinimai keičiami į informacinių sistemų pavadinimus, nurodomi registro objektų sudarančių duomenų rinkiniai, tačiau atsisakoma juos sudarančių duomenų nurodymo, kadangi registru informacinėje sistemoje tvarkomi duomenys bus nurodyti jų nuostatuose, taip pat įgyvendinti Reglamento (ES) 2019/2035 nuostatas dėl laikomų elninių ir kupranugarinių šeimų gyvūnų atsekamumo. Numatoma, kad pertvarkius registrus į informacines sistemas, toliau bus užtikrinamas paslaugų

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

teikimas jų vartotojams, o visų svarbiausių gyvūnų rūšių, kurios imlios pavojingoms ir didžiausius ekonominius nuostolius žemės ūkyje sukeliančioms užkrečiamosioms ligoms, gyvūnų atsekamumo tvarkos (ženklinimo ir registravimo) reglamentavimas padės užtikrinti užkrečiamųjų ligų kontrolę, likvidavimą ir prevenciją. Įstatymų projektų nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Įstatymų projektais siūloma:

- 7 ŽŪM reguliavimo srities valstybės registrus (Ūkininkų ūkių registrą, Traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų bei jų priekabų registrą, Žvejybos sektoriaus perleidžiamųjų teisių registrą, LR žemės ūkio ir kaimo verslo registrą, LR veterinarinių vaistų registrą, Ūkinių gyvūnų registrą, LR pašarų ūkio subjektų registrą) pertvarkyti į informacines sistemas. Taip pat, keičiant Žuvininkystės įstatymą, pakeisti ir LR vidaus vandenų laivų registro, LR jūrų laivų registro, Juridinių asmenų registro pavadinimus į atitinkamas informacines sistemas.
- pagal VIIIVĮ nuostatas, registro kūrimas apima įstatymo rengimą, kuriame nurodomas registrą sudarantis duomenų rinkinys ar duomenų rinkiniai, registro informacinės sistemos valdytojas ir duomenų valdytojas, nustatomi asmens duomenų teikimo apribojimai, jeigu tokių esama, taip pat objektų registravimo pagrindai ir sąlygos bei kitos su tuo susijusios nuostatos, šiais aspektais papildyti įstatymų projektai. Atsisakoma Vyriausybės dalyvavimo tvirtinant informacinių sistemų nuostatus, skiriant informacinės sistemos valdytoją ir tvarkytoją [Vyriausybė dalyvaus tik steigiant informacinę sistemą, o nuostatus tvirtins registro informacinės sistemos ar informacinės sistemos valdytojas].
- papildyti Veterinarijos įstatymo 16 str. privalomai ženklinamų ir registruojamų gyvūnų sąrašu, įtraukiant gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų kontrolei aktualius elninių ir kupranugarinių šeimų ūkinius gyvūnus, bei patikslinti, kad ne tik ūkiniai gyvūnai, jų laikymo vietas, bet ir ūkinių gyvūnų bandos registruojami informacinėje sistemoje. Be to, Veterinarijos įstatymo 16 str. papildyti nuostata, kad kitų ūkinių gyvūnų laikymo vietų, bandų ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimas, apskaita ir registravimas privalomas ne tik tais atvejais, kai dėl šių ūkinių gyvūnų jų laikytojai siekia valstybės paramos, bet ir tais atvejais, jei tokias pareigas nustato kiti teisės aktai.
- pakoreguoti Ūkininko ūkio įstatyme įtvirtintą Ūkių išregistravimo tvarką, reglamentuojant, kad laiku neatnaujintus ūkių duomenų, informacijos siuntimas ūkininkams dėl duomenų atnaujinimo ir išregistravimas iš informacinės sistemos, kurioje registruojami ūkiai, vykdomas automatinio būdu.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Įstatymų nuostatų įgyvendinimas būtų užtikrinamas įgyvendinamaisiais teisės aktais (Vyriausybės lygmen, žemės ūkio ministro ir VMVT direktoriaus įsakymais). Numatoma, kad iki 2026-12-31 turės būti priimti šie įstatymai, juos įgyvendinantys teisės aktai bei pertvarkyta registrų ir informacinių sistemų veikla.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Pirminiai įstatymų projektų variantai suderinti be pastabų su Finansų ministerija, VĮ Žemės ūkio duomenų centru, Vidaus reikalų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Susisiekimo ministerija, Žuvininkystės tarnyba, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija per nustatytą terminą išvados nepateikė. Atsižvelgta į Aplinkos ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Teisingumo ministerijos ir Lietuvos savivaldybių asociacijos pateiktas pastabas. Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pateiktų pastabų derinimas užbaigtas darbo tvarka. Įstatymų projektai buvo patikslinti (derinti darbo tvarka) pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės, Ekonomikos politikos grupės ir Informacinių technologijų valdysenos grupės teiktas pastabas.
- Atsižvelgiant į tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus, pakartotinai pateikti įstatymų projektai, kurie patikslinti (suderinti darbo tvarka) pagal Teisingumo ministerijos ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos išreikštas pastabas, kad įstatymų projektuose reikia nurodyti konkretų registro bei registro informacinės sistemos pavadinimą. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ir pasiūlymų neturi.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūlome patikslintus įstatymų projektus svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje). VIIIVĮ įgyvendinimo įstatymų projektai įtraukti į Seimo pavasario sesijos darbų programą (numatytas svarstymo mėnuo – gegužė).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, vyresnysis patarėjas